

AZ ÉRTÉKELÉS LEHETŐSÉGEI A TANULÓI TEVÉKENYSÉGRE ALAPOZOTT TANÍTÁS SORÁN

Balogh Terézia

Kosztka József Általános Iskola, Szentes

Kulcsszavak: tanulói tevékenységre alapozott tanítás, fejlesztő értékelés, kémia tanítás

A hazai pedagógiai szakirodalomban, az utóbbi években reflektorfénybe került a természettudományos nevelés reformja, az oktatási módszerek fejlesztése, a tanulói tevékenységre alapozott tanítás és tanulás módjainak kidolgozása, időszzerűvé vált az oktatásfejlesztési kutatások eredményeinek lefordítása a mindennapi gyakorlat számára. Az SZTE Oktatáselméleti Kutatócsoportban lehetőségem nyílt arra, hogy a hetedik évfolyamos kémia tantárgy témáira kidolgozzam, majd kísérleti és kontrollcsoportos kísérletben kipróbáljam, továbbfejlesszem a projektmódszerre alapozott oktatás menetét. A program iránt az eltelt néhány évben a pedagógusok körében ugrásszerű érdeklődés jelentkezett, az eredményeink megerősítették a más témákban, tantárgyban nyert tapasztalatokat: a tanulói tevékenységre, kooperációra alapozott projektmódszer segíti a kémiaanyag elsajátítását, pozitívan befolyásolja a kémia tanulóhoz való viszonyt, a hátrányos helyzetű, nehezen aktivizálható tanulókat is bevonja a tanulásba.

Az előadás az eddigi eredmények rövid bemutatása mellett elsősorban arra hívja fel a figyelmet, hogy a módszereiben megváltozott tanítás az értékelés gyakorlatában is változást hoz, az értékelési kultúra átgondolását, formálását igényli. Az előadás során a kémia tanulásban alkalmazott projektmódszer szerinti tanításból vett példákon keresztül mutatom be az értékelési lehetőségek gazdagságát.

A jelenlegi oktatási gyakorlatban uralkodó szummatív értékelés helyett egyre nagyobb szerep jut a diagnosztikus célú értékelésnek. A projektmódszerrel történő tanítás során minden téma tanulása szintfelmérő teszttel indul, amelynek eredményei befolyásolják a további munkát, tanulásszervezést. A téma végén íratott diagnosztikus tudásszintmérő teszt jelzi az egyes tudáselemek elsajátítását, támpontot ad a tanárnak a további munkához, a program továbbfejlesztéséhez, az esetleges problémák, hibák kezeléséhez. A téma feldolgozása során alkalmazott „Tanulói munkalapok” a tanulói önellenőrzést, a formatív értékelést szolgálják. A tananyag feldolgozása és a csoportmunkát záró produktumok bemutatása során nemcsak a pedagógus értékeli a tanulókat, hanem megjelenik a társak (csoporttársak és más csoportok) munkájának értékelése és az önértékelés is.

A tanulói aktivitáson alapuló oktatási módszerek, közöttük a projektmódszer is lehetőséget biztosít a szemléletváltásra, a fejlesztő értékelés alapelveinek megvalósítására azáltal, hogy a tanár által adott értékelés nem lezár, hanem utat mutat; nem az eredményre, hanem a folyamatra koncentrál; nem ítélkezik, hanem segít; nem a szorosán vett szaktárgyi ismeretekre koncentrál, hanem a képességek fejlődését is nyomon követi; az eddiginél nagyobb figyelmet fordít az egyénre szabott visszajelzésekre. A túlzott tanári dominanciát felváltó nyílt, partneri légkör kedvez a pedagógiai folyamat, a pedagógusi tevékenység tanulói és szülői véleményezésének is.